

Una reflexió més en record d'en Joan Cuscó i Aymamí

quaderndelesidees.press/una-reflexio-mes-en-record-den-joan-cusco-i-aymami/

2 de febrer de 2022

Reunió d'inici de la Fundació Amics de les Arts i les Lletres, al restaurant Espanyol, l'11 de febrer de 1987, amb els senyors Ricard Calvo, Josep Torrella, Pere Roca, Lluís Casals i Joan Cuscó.

Devia ser un capvespre gris de l'hivern del 86. Vaig pujar l'escala estreta del piset del carrer Sant Antoni, número 5, perquè havia quedat allà amb el senyor Joan Cuscó.

M'havia proposat de ser vicepresident de la Fundació Amics de les Arts i les Lletres de Sabadell, que ell estava impulsant, i em volia presentar la resta de membres del patronat, el secretari i el tresorer.

Quan van arribar, el senyor Cuscó me'ls presentà: el senyor Josep Torrella, secretari, i el tresorer, el senyor Joan Oliu... Vaig pensar: ostres, no pot ser, aquest nom i aquesta cara em sonen molt...

El fet que el director general del Banc de Sabadell el tinguéssim com a tresorer d'aquell patronat i col·laborés personalment i directament en les reunions i tasques per tirar endavant la nova entitat cultural m'ha recordat per sempre més el valor del tarannà sabadellenc i, per tant, del recordat Joan Cuscó. Quan sovint parlem de la força de la ciutat, de la riquesa de les persones, de la vinculació dels sabadellencs amb els projectes i entitats més enllà de qualsevol diferència d'origen, nissaga o classe social... Aquesta vivència sempre l'he tingut molt present quan penso en els potencials passats, i tant de bo presents i futurs, de la nostra ciutat... El record d'aquella trobada m'ha acompanyat i, de fet, m'ha ajudat a exemplificar i valorar un dels actius més importants de Sabadell, que teníem i que espero que encara puguem tenir. Uns valors imprescindibles que han fet créixer la societat civil, l'humanisme i la cooperació ciutadana en molts projectes.

La capacitat i la tenacitat d'en Joan Cuscó per impulsar aquell patronat també és una mostra d'aquests valors. Un projecte que abastava diverses iniciatives: el patronat de la fundació, la seva comissió de govern, la creació de la revista *Quadern* amb periodicitat

bimestral, les activitats editorials (Biblioteca Quadern, El Plec, Grafia, Imatge i Paraula, Biblioteca de Teatre Frederic Oller) i els premis biennals Quadern. En Joan Cuscó mai s'hi posava per poc, i la seva fe desbordava, ens engrescava i ens depassava; però realment és així com s'acaben fent realitat els projectes i perduren les iniciatives que, tot i les dificultats, s'han obert camí amb fermesa des dels seus inicis. Però sempre cal un emprenedor que tingui fe i capacitat d'esforç, sacrifici i una il·lusió a prova de tot.

El gran resultat de tota aquella empena i dels treballs d'aquell patronat va ser sobretot l'edició periòdica de la revista *Quadern*, feta a Sabadell i des de Sabadell, que ens va posar en el mapa de les activitats de la literatura comarcal de Catalunya.

Els primers passos del nouat *Quadern* no van ser fàcils i van portar molta feina i maldecaps al pare de la criatura i també a la resta de col·laboradors que s'hi van apuntar i van ajudar-lo.

La seva viabilitat econòmica i el rigor dels continguts feien patir i eren un repte i una aventura en cada número. Queda prou evident a les paraules del pòrtic del quart aniversari de *Quadern* (abril de 1982): «És cert que cada ciutat té el que es mereix? No ho voldríem ni pensar. Ni tampoc ho voldríem creure. Ens posem les mans als ulls, simbòlicament, per no veure-ho. Seria trist que fos així. I ens esforcem dia a dia per desmentir-ho, per ensenyar a banda i banda de la ciutat que no pot ser certa aquella màxima. Que hi ha algunes coses sanes sòlides, lluminoses, enlairades, a casa nostra... i que nosaltres ens hem lliurat a servir-les i enaltir-les dintre de les nostres minses possibilitats. Som conscients que, malgrat tot, no podem pas fer gaire cosa, que necessitaríem més escalf, fer més pinya entre tots... Nosaltres voldríem, voldríem, i diem "voldríem" perquè no podem exigir, ni demanar. Donem, en tot cas, quelcom de nosaltres. *Donar*, quin verb tan bonic i tan escàs!».

«Clar-i-net», com diria el mateix Joan Cuscó, perquè aquestes ratlles il·lustren, a la manera de fina educació acadèmica i respecte institucional que ell sempre transmetia, la difícil tasca de publicar bimensualment una revista cultural a Sabadell. Que va rebre el reconeixement del país i que, quasi 44 anys després, avui encara existeix, adaptada als nous temps gràcies al Manel Costa i tot el seu equip. Malgrat totes les dificultats, queda clar que la perseverança fa obrir camí i ens projecta enfora de l'espai i del temps.

D'alguna manera, l'exemple d'en Joan Cuscó i de *Quadern* encarna aquells valors sabadellencs que abans comentava de la tossuderia i tenacitat, del voluntariat i l'esperit d'iniciar projectes des de Sabadell i fent pinya amb moltes persones. Valors que avui en dia potser s'han diluït però que segur que trobaríem en moltes persones i entitats discretes i que amb poc soroll fan tasques importantíssimes en molts àmbits culturals i socials. A vegades potser falta trobar més reconeixement i valoració dins de la mateixa ciutat i les seves institucions. Sovint en parlàvem en les nostres xerrades, i al senyor Cuscó els ulls li brillaven per l'emoció, la força i la vehemència que traspuaven des dels sentiments i les passions. Passions per la cultura, la llengua i per la ciutat... I entremig de la xerrada, també podien aparèixer l'altra fundació a la qual ell mantenia una gran estimació de tota la vida, la Bosch i Cardellach, i el Centre d'Esports Sabadell.

Des d'una mirada molt més personal, els meus records i vivències amb el senyor Cuscó també estan i estaran sempre lligats a les llargues i interessants converses amb motiu de la publicació del recull de poemes *Cartes d'amor i de mar*. De la mateixa manera que recordo les xerrades amb el senyor Joan Ripoll, que em va aconsellar molt i molt bé sobre l'escriptura i la literatura quan vaig escriure el recull *Badalucs*, que ell em va prologar. Igualment, doncs, vaig poder gaudir de la visió crítica però positiva, des de l'humanisme, l'estètica per la forma i la correcció del llenguatge i amb la perspectiva cultural àmplia, del senyor Cuscó. Sempre acabàvem parlant de la situació cultural a Sabadell i Catalunya, i en especial de la nostra llengua, defensors i lluitadors com érem d'aquesta causa. Sovint, atrapats i captivats per la pulcritud i l'enamorament dels mots.

Òbviament, en definitiva, aquestes lluites per la cultura, la llengua i el progrés social i humà de la nostra ciutat i del nostre país són les que perduren gràcies en bona part a les converses i records, a les paraules i manifestacions que et deixen les tardes i capvespres conviscuts amb persones com en Joan Cuscó, al seu despatx del carrer de Sant Ferran. I que he tornat a reviuire amb tot el sentiment i l'agraïment.

Com vaig escriure en un poema que a l'apreciat Salvador Fité li agradava especialment, «amb els pas del anys els amics t'esgrafien poemes inacabats a les parets del cor...». I m'agradaria deixar així aquesta reflexió i record, com una xerrada més amb en Joan Cuscó, acabant amb tres punts com a ell li agradaria...

JOSEP MILÀ I MASOLIVER

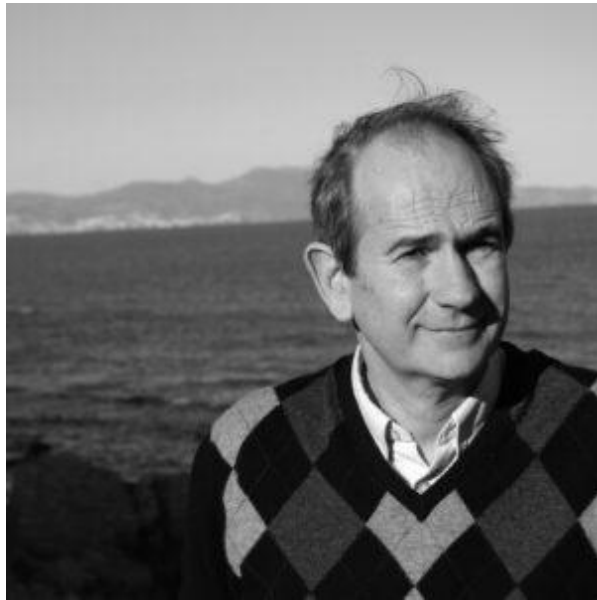

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avis legal](#) i [política de privacitat](#).

*Dibuix de Maite Batalla amb motiu de l'edició del llibre *Cartes d'amor i de mar* de la col·lecció *Quadern*.*

Josep Milà Masoliver